

Interview met Mark Tigchelaar

Door: Patricia Pontier en Jan van der Ligt

Het regent pijpenstelen als we aanbellen bij Marks huis op het stille Friese platteland. Voor het eerst dit jaar voel je dat het echt herfst is geworden. Binnen is het gezellig rommelig. De zojuist aangestoken open haard begint heerlijk warmte af te geven. De geur van versgebakken brood is verlokkelijk. Naar buiten kijkend ervaren we hoe de natuur, het huis en zijn bewoner met elkaar verbonden zijn. We weten dat Mark een sabbatical heeft genomen. Marieke de Vrij zei dat hij ons toch graag wil ontvangen voor een interview over 'Voortdurend lerend zijn'.

Mark: "Op 1 april vorig jaar heb ik me teruggetrokken, redelijk vlotjes, uit een heel veelvormig bestaan naar helemaal niets, in onze huidige termen. Veel stilstaan en alleen zijn. Het contrast kon niet groter zijn. Mijn leven daarvoor speelde zich af over de hele wereld en met iedereen. En nu is het hier en met mezelf. Het eerste jaar was een ontdekkingsreis waarin ik met niemand wilde spreken, want dan ga je er allemaal woorden aan geven. Ik wist die woorden zelf niet zo precies en dan gaan anderen het voor je invullen."

Toch heb je erin toegestemd ons te ontvangen!

"Het kwam heel spontaan bij Marieke op toen ik eigenlijk nog midden in die stilte zat, iedere dag uren op het water. In de Mannengroep van Marieke ging ik voor het eerst weer praten en ik merkte dat het een beetje stilviel aan tafel. Normaal ben ik wat op de achtergrond daar. Maar plotseling zaten mensen naar mij te luisteren en ik dacht: 'Wat krijgen we nou?' Marieke merkte dat op en ik realiseerde me: als je zo lang stil bent geweest komt het vanuit een heel andere plek. En zo ben ik gaan vertellen welke inzichten ik had gekregen."

We realiseren ons dat we in gesprek zijn met een cognitief zeer begaafde man ("Ik was er echt wel zo een die heel veel wilde leren, wilde snappen, begrijpen, mijn hersenen gebruiken"). Zijn cv toont een dynamische, veelzijdige man van 50 jaar: bedrijfseconoom, sales manager, consultant bij internationaal opererende bureaus, (gedeeltelijk fulltime) zeezeiler, schrijver van 2 boeken, een breed, rijk geschakeerd traject 'professional development'... En ook een man die het belangrijk vindt om inspiraties vanuit de onstoffelijke wereld te integreren in zijn leven. Hoe werkt dat, juist bij iemand zoals hij?

"Als jongetje werd ik al aangetrokken door de natuur. Ik ging al vanaf mijn 6e jaar vanuit het buitenhuisje van mijn grootvader in een roeibootje het meer op. En achteraf vond ik het bijzonder dat ik plastic flessen uit het water pikte. Niemand had gezegd dat ik dat moest doen. Maar ik deed het uit mezelf. Ik vond het gewoon belangrijk.

Ik verloor mijn vader op mijn 17e. Hij was 39. Toen hij overleed zat ik aan zijn bed, midden in de nacht. Toen zijn er twee dingen gebeurd: het ene is verstrakking en sterk blijven; als oudste zoon niet meer verzwakken. Het andere is enorme relativering. Dat is vaak wat je krijgt in een midlifecrisis. Maar ik had al vrij vroeg de kans om dat zo te voelen. Toen later, zo rond mijn 30e, mensen tegen mij zeiden: "Moet jij niet businessunit-directeur worden?" zei ik dat ik geen haast in het leven had..."

Mark vertelt hoe hij op zijn 18e na de middelbare school naar het buitenland ging. Niet wetend wat zijn volgende stap zou zijn. Hij kwam na een oceaanoeversteek per zeilboot, en het afzakken van de Amazone, uit in Brazilië.

Daar, ver weg, voelde hij zich gelukkig en in die situatie werd het hem duidelijk wat hij wilde gaan doen.

“Als je zo in Brazilië als jongen in je eentje op reis bent en dat gevoel krijgt dat je weet wat je moet gaan doen, is dat een vorm van inspiratie die vanuit een andere bron komt dan wanneer je zit te puzzelen en heel rationeel zit te denken van ‘Wat zal ik eens met mijn talenten gaan doen in deze wereld?’

Toen had ik dat niet zo bewust, maar later ben ik wel steeds meer naar die stilte gegaan; naar verre landen of naar afzonderingen, op allerlei manieren.”

“It’s simply love...”

Rond zijn 30e ging Mark, vanuit een passie voor het vak van organisatieverandering, werken bij een groot internationaal adviesbureau. Eigenwijs als hij was, wist hij wat hij ging doen. Hij zag dat bureau als een testgrond voor zijn visie: organisaties als geheel en van binnenuit helpen om van grotere betekenis voor mens en omgeving te worden en doorbraken naar piekprestaties te creëren. Hij vertelde imponerende verhalen over de manier waarop organisaties werkelijk veranderen, en het belang van passie, mindset en vertrouwen. Totaal anders dan de manier waarop zij het deden...

“Op een gegeven moment liep ik wel een beetje vast. En na vier jaar was ik moe. Ben er 3 maanden tussenuit geweest. Ineens was het voor mij helderder en kwam het uit een heel andere plek. Als ik nu tegen mensen zei wat ik zag en hoe ik het wilde, gingen ze alleen maar nadenken over het hoe, in plaats van tegen te struikelen...

Mijn houding was anders: niet meer ‘Ik wil zo graag dat je meebeweegt’ maar: ‘het zit zo en ik ga dat doen! Het is niet tegen jou en niet met jou, maar zo is het voor mij en het gaat gebeuren!’ Ook: ‘ik wil jou niet inspireren, ik ben zelf geïnspireerd’. Ik was in verbinding met mezelf toen ik sprak.

Ik was weer vanuit frustratie de stilte ingegaan en had daar in mezelf een plek gevonden van waaruit ik het echt wilde. Net als toen in Brazilië, toen ik niet wist of en wat ik zou gaan studeren, wist ik: ik wil dit! En dan beweegt het veld een beetje met je mee. Ik kreeg de kans om over de gehele wereld onderzoek en veranderprojecten te doen op de manier waarop ik dat wilde en samen te werken met internationale wegbereiders!”

Mark vertelt gepassioneerd over die periode. Over zijn drive om zijn visie te realiseren, over wat goed ging en over de weerstanden die hij tegenkwam.

In Australië ontmoette hij Gita Bellin, een vrouw die direct op bewustzijnsniveau werkt en dingen deed waar een aantal van zijn collega’s van zeiden: we begrijpen er niks van maar het werkt verbluffend!

“Zij werd de voorgangster van Marieke op mijn pad van intuïtieve ontwikkeling. Ik ging haar interviewen om de betekenis van haar werk te kunnen vertellen. Ik ging zitten met mijn notitieboekje en vroeg haar ‘What are you doing in your workshops?’... ‘It’s simply love, Mark...’ Ik ben met haar 2 weken de bergen in getrokken, heb gemediteerd en van alles gedaan. En zo ben ik begonnen. Aan de andere kant van de wereld, in een werkomgeving die rationele analyse benadrukte. En ik stuitte daar op goud! Ik heb van haar een diepgaande opleiding in het faciliteren van transformatie mogen ontvangen. Verder heb ik me speciaal verdiept in de werking van dialoog en natuurervaring.

Later ben ik de wereld overgevlogen om mensen te helpen in dialoog een gesprek te voeren. En ik ben er achter gekomen dat dit een universeel verlangen van mensen is. Overal in de wereld ben ik dat tegengekomen. Het verlangen om samen iets nieuws te creëren is overal hetzelfde.”

Mark vertelt in aangrijpende en ontroerende voorbeelden over zijn lange weg van vallen en opstaan naar wat hij is gaan zien als de essentie van zijn leven en zijn werk.

“Als je maakt dat die verticale verbinding in jezelf belangrijker is dan het behalen van resultaat in de buitenwereld en als je geen concessies doet aan wat je weet, zelfs als je er nadeel van kunt ondervinden, dan gebeurt er iets. Onafhankelijkheid is dus een heel belangrijk punt. Verbinden met anderen vanuit die eigen kern is zeker zo belangrijk. Wat Marieke niet doet is vertellen hoe goed ze is en vertellen waar ze allemaal gestudeerd heeft. Ze treedt je tegemoet vanuit liefde... Dat lukt mij tegenwoordig ook wel eens in workshops of in bepaalde coachingsgesprekken. Maar daar prepareer ik mezelf voor. Als ik mezelf onvoldoende innerlijk verbind begin ik soms zomaar te vertellen hoe goed ik ben en wat ik allemaal gedaan heb. En dan ben ik dus al weg uit die bron. Dan zit ik al hier (wijst naar hoofd) en nodig ik anderen al uit hetzelfde te doen... En naarmate we dat meer doen hebben we minder aandacht voor het andere dat in mijn optiek minstens even groot is. Dat is die bron waar we het hier over hebben. Dat is je interne kompas, dat is je rust, je filter, je reflectie. Je bron van weten en enthousiasme.

“Als je nooit stilvalt leer je nooit”

De uitdaging is om die integratie te vinden en niet om het één te laten verliezen ten koste van het ander. Het eenzijdig paradigma van de ratio, het marktdenken, het externe succes en het druk hebben blijft dominant hoewel we de gekkigheid ervan allemaal gaan inzien. We krijgen crises die geen bedreigingen van buiten zijn, maar inwendig worden gegenereerd. Maar omdat dit paradigma zo dominant is, zijn er veel mensen als Marieke die van de vertegenwoordigers ervan geen waardering krijgen. Wat ik probeer (en gelukkig veel anderen) is de verbinding tot stand te brengen. Ik ben geboren met een talent voor concepten en woorden. Ik kan ze heel gemakkelijk grijpen, de juiste dingen noemen. En ik ben gaan inzien hoe belangrijk het is deze te wortelen in gevoel en bewustzijn.”

Mark heeft ons een zeer openhartige inzicht gegeven in zijn persoonlijk leerproces. Een prachtig voorbeeld van ‘Voortdurend lerend zijn’. Wat zijn de condities die voor Mark daarbij stimulerend zijn?

“Wanneer leer je?... Als je stilvalt. Als je nooit stilvalt, leer je nooit. Als je stilvalt kun je terugkijken en de inzichten verankeren die je hebt gekregen. Door oefening kun je actie en reflectie steeds dichter op elkaar brengen, zodat je vanaf het balkon jezelf bezig ziet.

Ik ben ook geholpen door mijn enorme eigenwijsheid en door mij van jongs af aan te verbinden met innerlijk weten. Ook door het zoeken van plezier, anders dan in het succes in de ogen van anderen. Door de primaire focus te verleggen van prestatie naar plezier, leren en verbeteren, konden we met een amateurteam onverwacht excelleren in een zeezeilwedstrijd voor professionals. ‘Mark you are actually a romantic!’ was de ietwat verbaasde, en nauwkeurige observatie van mijn co-schipper. In het leven ben ik geholpen door

alle mogelijke ongelukken en door heel bijzondere ontmoetingen met mensen als Gita Bellin en Marieke. Belangrijk was de keuze om op hun uitnodiging in te gaan, in weerwil van oordelen van sommige collega's. Zij hebben me wijsheid bijgebracht. Maar wijsheid krijg ik ook van de natuur. We hebben zo afgeleerd om de ondersteuning in de natuur te zoeken. We gaan ons dan ontspannen in de natuur van iets wat we net gedaan hebben. Alsof die natuur er is om ons aan het werk te houden! Het is een bron van onuitputtelijke liefde en onuitputtelijke vergevingsgezindheid.”

We verwonderen ons er over dat we al enkele uren met elkaar in gesprek zijn op een diep, persoonlijk niveau. Vooraf waren we vreemden voor elkaar. We zijn er samen in geslaagd echte verbinding op te bouwen.

Patricia Pontier en Jan van der Lig

De interviewers schreven recent ook het artikel ‘Samen lerend zijn: een uitdaging die ook de relatie verdient’. Zie hiervoor de website van de Vrije Mare <http://www.devrijemare.nl/themes/mens-zijn/psychologie/> gevolgd door de titel van het artikel.